

Antagande av arbetsordning för HÄrryda
kommuns fullmäktige och fullmäktiges
beredningar

17

2022KS335

§ 279

Dnr 2022KS335

Arbetsordning för Härryda kommuns fullmäktige och fullmäktiges beredningar

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer *Arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning* med ändring i § 30 gällande replikrätten genom att texten ”och är direkt omnämnd” stryks.

Kommunfullmäktige upphäver *Arbetsordning för Härryda kommuns kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning* fastställd av kommunfullmäktige den 26 mars 2020 § 46.

Avstår från att delta

Peter Arvidsson (SD) avstår från att delta i beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Den 31 mars 2022 § 46 beslutade kommunfullmäktige att fastställa en ny politisk organisation i enlighet med förslag från beredningen för demokratifrågor. Vidare gav fullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på nya styrdokument samt förslag på ändringar i befintliga styrdokument med anledning av ny politisk organisation. Kommunstyrelsen gav den 5 maj 2022 § 207 ekonomiutskottet i uppdrag att bereda ärendena kopplade till kommunstyrelsens uppdrag.

Ekonomiutskottet har med stöd av förvaltningen arbetat fram förslag till ny arbetsordning för fullmäktige och fullmäktiges beredningar. Förslaget till ny arbetsordning är i huvudsak baserat på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) förslag till bestämmelser i en normalarbetsordning, men anpassningar har gjorts utifrån Härryda kommuns arbetsätt. Vidare har beredningen för demokratifrågors rekommendationer legat till grund för framtaget förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 8 augusti 2022
- Arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning, förslag 8 augusti 2022
- Förslag till ny arbetsordning – med kommentarer

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-09-01

- Arbetsordning för Härryda kommuns kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning, fastställd 26 mars 2020 § 46

Förslag till beslut på sammanträdet

Per Vorberg (M) föreslår att kommunstyrelsen, i enlighet med förvaltningens förslag, föreslår att kommunfullmäktige fastställer *Arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning* samt upphäver *Arbetsordning för Härryda kommuns kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning* fastställd av kommunfullmäktige den 26 mars 2020 § 46.

Patrik Linde (S) föreslår att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Per Vorbergs förslag med följande ändringar i § 30 i förslag till ny arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning:

- Förändring i replikrätten genom att texten ”och är direkt omnämnd” stryks.
- Förändring i replikskiften genom att öka antalet repliker från en till två och antal repliker för talaren från två till tre stycken.

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att han kommer att fråga om kommunstyrelsen bifaller Per Vorbergs förslag gällande *Arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning* i alla delar utom § 30. Ordföranden kommer därefter ställa Patrik Lindes ändringsförslag om replikrätten mot avslag, därefter kommer ordföranden att ställa Patrik Lindes ändringsförslag om replikskiften mot avslag.

Kommunstyrelsen godkänner redovisad beslutsgång.

Per Vorbergs förslag

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen bifaller Per Vorbergs förslag och finner att så sker.

Patrik Lindes ändringsförslag om replikrätten mot avslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen bifaller Patrik Lindes ändringsförslag om replikrätten.

Patrik Lindes ändringsförslag om replikskiften mot avslag

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen avslår Patrik Lindes ändringsförslag om replikskiften.

Paragrafen är justerad

Signatur justerande	Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum
2022-09-01

Signatur justerande			Utdragsbestyrkande
---------------------	--	--	--------------------

Kommunstyrelsen

Datum
2022-08-08

Diarienummer
2022KS335 003

Arbetsordning för Härryda kommuns fullmäktige och fullmäktiges beredningar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer *Arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning*.

Kommunfullmäktige upphäver *Arbetsordning för Härryda kommuns kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning* fastställd av kommunfullmäktige den 26 mars 2020, § 46.

Sammanfattning av ärendet

Den 31 mars 2022 § 46 beslutade kommunfullmäktige att fastställa en ny politisk organisation i enlighet med förslag från beredningen för demokratifrågor. Vidare gav fullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på nya styrdokument samt förslag på ändringar i befintliga styrdokument med anledning av ny politisk organisation. Kommunstyrelsen gav den 5 maj 2022 § 207 ekonomiutskottet i uppdrag att bereda ärendena kopplade till kommunstyrelsens uppdrag.

Ekonomiutskottet har med stöd av förvaltningen arbetat fram förslag till ny arbetsordning för fullmäktige och fullmäktiges beredningar. Förslaget till ny arbetsordning är i huvudsak baserat på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) förslag till bestämmelser i en normalarbetsordning, men anpassningar har gjorts utifrån Härryda kommuns arbetssätt. Vidare har beredningen för demokratifrågors rekommendationer legat till grund för framtaget förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 8 augusti 2022
- Arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning, förslag 8 augusti 2022
- Förslag till ny arbetsordning – med kommentarer
- Arbetsordning för Härryda kommuns kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning, fastställd 26 mars 2020, § 46

Ärendet

Den 12 november 2020 § 210 beslutade kommunfullmäktige att inrätta en tillfällig beredning för demokratifrågor för att bland annat genomföra en utvärdering av den politiska organisationen. Uppdraget förtydligades genom kommunfullmäktiges beslut den 16 september 2021 § 163 där kommunfullmäktige gav beredningen i uppdrag att även lämna förslag på förändringar. Beredningen för demokratifrågor har under 2021-2022 arbetat fram ett förslag till ny politisk organisation som redovisas i rapporten *Politisk organisation i Härryda kommun – utvärdering och inriktning*, daterad 26 januari 2022. Den 31 mars 2022 § 46 beslutade kommunfullmäktige att fastställa ny politisk organisation i enlighet med beredningens förslag. Vidare gav fullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på nya styrdokument samt förslag på ändringar i befintliga styrdokument med anledning av ny politisk organisation.

Kommunstyrelsen gav den 5 maj 2022 § 207 ekonomiutskottet i uppdrag att bereda ärenden kopplade till kommunstyrelsens uppdrag att ta fram förslag på nya styrdokument samt förslag på ändringar i befintliga styrdokument med anledning av ny politisk organisation.

Utifrån uppdraget har ekonomiutskottet med stöd av förvaltningen arbetat fram förslag till ny arbetsordning för fullmäktige och fullmäktiges beredningar.

Förslaget i korthet

Förvaltningen har gjort en översyn av nuvarande arbetsordning i dess helhet. SKR har i skriften *Arbetsordning för fullmäktige*, reviderad upplaga från januari 2021, förslag till bestämmelser i en normalarbetsordning. Förslaget till ny arbetsordning är i huvudsak baserat på SKRs normalarbetsordning, men anpassningar har gjorts utifrån Härryda kommuns arbetssätt. Vidare har rekommendationerna i beredningen för demokratifrågors rapport legat till grund för framtaget förslag.

Utöver strukturella och språkliga justeringar har i huvudsak följande ändringar gjorts i förslaget till ny arbetsordning.

- Kommunfullmäktiges presidiums roll har förtydligats.
- Ordförandens ordningsmakt har förtydligats.
- Bestämmelsen om deltagande på distans har justerats utifrån anvisningar för deltagande på distans som kommunfullmäktige tidigare antagit.
- Ett tillägg har gjorts om att kommunfullmäktiges sammanträden bör avslutas före kl. 22.00, men fullmäktige har möjlighet att förlänga sammanträdet om behov finns.
- Antalet tillfällen som allmänhetens frågestund ska hållas har justerats från minst tre tillfällen per år till ett tillfälle i samband med behandling av kommunens årsredovisning. Kommunfullmäktiges presidium har dock, enligt förslaget, möjlighet att bjuda in allmänheten till ytterligare frågestunder.

- Tidpunkt för inlämning av motion, interpellation och frågor har justerats. Förslaget innebär att dessa kan lämnas in senast fem arbetsdagar innan sammanträde.
- Tillägg och förtydligande har gjorts gällande vilka som har rätt att yttra sig vid sammanträde.
- De kommunala företagens initiativrätt har lagts till och förtydligats.
- Kommunstyrelsen har getts möjlighet att uppdra åt kommunstyrelsens ordförande eller kommundirektör att besluta om remittering av ärenden.
- Antalet replikskiften har justerats jämfört med nuvarande arbetsordning och rätten att begära replik föreslås begränsas till person som blivit direkt omnämnd i anförande.
- Den fasta beredningens uppdrag har förtydligats.

Vidare har möjligheten att väcka medborgarförslag tagits bort i förslaget till ny arbetsordning. Skälet till ändringen är att kommunfullmäktige den 3 mars 2022 § 16 beslutade att uppdra åt kommunstyrelsen att utforma och implementera den s.k. Härrydaiden samt ta fram förslag på ändringar i nämndernas reglementen och kommunfullmäktiges arbetsordning utifrån medborgarförslagens avvecklande. Arbetet med att utforma och implementera Härrydaiden pågår alltjämt.

Samtliga justeringar redovisas i *Förslag till ny arbetsordning - med kommentarer*.

Peter Lönn
Kommundirektör

Birgitta Flärd
Utvecklingschef

Arbetsordning för kommunfullmäktige och fullmäktigeberedning

Innehåll

Kommunfullmäktiges arbetsordning	4
Antalet ledamöter (5 kap. 5-8 §§ KL, 14 kap. 16-17 §§ VL)	4
Presidium (5 kap. 11 § KL).....	4
Interimsordförande, ålderspresident	5
Presidiets arbetsuppgifter och arbetsformer	5
Upphörande av uppdraget (4 kap. 7 § KL)	6
Tid och plats för sammanträdena (5 kap. 12-14 §§ KL)	6
Extra sammanträde.....	6
Ändringar i sammanträdesplaneringen	7
Deltagande på distans (5 kap. 16 § KL)	7
Tillkännagivande av sammanträdena (5 kap. 13-15 §§ KL)	7
Ärenden och handlingar till sammanträde	8
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde	8
Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap. 17-21 §§ KL).....	8
Upprop	9
Protokollsjusterare.....	9
Turordning för handläggning av ärendena	10
Yttranderätt vid sammanträdena (5 kap. 32 och 39-41 §§ KL).....	10
Allmänhetens frågestund.....	11
Talarordning på sammanträdet	12
Ordning vid sammanträdena (5 kap. 43 § KL).....	12
Yrkanden (5 kap. 53 § KL).....	13
Deltagande i beslut (4 kap. 25 § KL).....	13
Propositionsvägran (5 kap. 57 § KL).....	13
Omröstningar (5 kap. 53-56 och 4 kap. 24-25 §§ KL).....	14
Motioner (5 kap. 22 och 35 §§ KL)	14
Interpellationer (5 kap. 59-63 §§ KL)	15
Frågor (5 kap. 59-64 §§ KL)	16
Företagens initiativrätt.....	16
Beredning av ärenden (5 kap. 26-28 §§ KL)	16

Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning.....	17
Valberedning (5 kap. 26 och 29 §§ KL).....	17
Justering av protokollet (5 kap. 69 § KL).....	18
Reservation (4 kap. 27 § KL).....	18
Publicering och expediering.....	18
Kommunfullmäktiges beredning	19
Kommunfullmäktiges fasta beredning (3 kap. 2 § KL)	19
Tillfälliga beredningar.....	19
Ledamöter, mandatperiod och närvarorätt.....	19
Presidium	20
Beredningens arbete.....	20
Beslut om offentliga sammanträden	20
Initiativrätt i fullmäktige.....	20
Tidpunkt för sammanträde, kallelse och anteckningar	21
Administrativt stöd.....	21

Kommunfullmäktiges arbetsordning

Utöver det som föreskrivs om fullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning. Hänvisningar inom parentes avser relevanta paragrafer i kommunallagen (2017:725), KL och vallagen (2005:837), VL för respektive bestämmelse.

Antalet ledamöter (5 kap. 5-8 §§ KL, 14 kap. 16-17 §§ VL)

1 §

Fullmäktige har 51 ledamöter.

Antalet ersättare ska utgöra högst hälften av det antal platser som varje parti fått i fullmäktige. Om andelen ersättare av de platser som ett parti fått utgör ett brutet tal, ska detta avrundas till närmast högre hela tal. För ett parti med en eller två ledamöter i kommunfullmäktige kommer alltid två ersättare att utses.

Presidium (5 kap. 11 § KL)

2 §

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande som tillsammans utgör fullmäktiges presidium. Val av presidium ska förrättas på kommunfullmäktiges första sammanträde med nyvalda fullmäktige.

Ordförandena väljs för en tjänstgöringstid om fyra år.

Vice ordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

3 §

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått. Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

Interimsordförande, ålderspresident

4 §

Till dess att val av presidiet har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige sammanlagt längst tid (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

Presidiets arbetsuppgifter och arbetsformer

5 §

Kommunfullmäktiges presidium har till uppgift att

- planera fullmäktiges arbete och aktiviteter exklusive beslutsärendena, bland annat genom att förbereda och planera för debatter, informationsärenden och diskussionsfrågor till fullmäktiges sammanträden,
- för fullmäktiges räkning följa demokratifrågor och målen för god ekonomisk hushållning,
- bereda frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning (se 42 §),
- bereda förslag till budget för revisorerna,
- bereda förslag till remitteringsinstans för motioner,
- vid behov föreslå tillfälliga beredningar,
- formulera uppdrag till fullmäktiges fasta beredning samt förankra dessa i fullmäktige,
- samordna de av fullmäktige inrättade fasta och tillfälliga beredningarna,
- i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige beslutar om.

6 §

Kommunfullmäktiges presidium sammanträder en gång i månaden, undantaget juli-augusti, på tid och plats som presidiet beslutar.

Kommunfullmäktiges presidium ska föra anteckningar vid sina möten.

Upphörande av uppdraget (4 kap. 7 § KL)

7 §

Om en förtroendevald som valts av fullmäktige upphör att vara valbar upphör uppdraget vid nästa fullmäktigesammanträde om inte fullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden. En sådan ansökan ska vara skriftlig och innehålla skälen för att uppdraget ska bestå. Ansökan ska göras i så god tid att den hinner behandlas av fullmäktige innan uppdraget upphör. Ansökan ges in till kommunens kansli.

Tid och plats för sammanträdena (5 kap. 12-14 §§ KL)

8 §

Fullmäktige bestämmer för varje år på vilka dagar ordinarie sammanträde ska hållas.

Sammanträdets tid bestäms av ordföranden efter samråd med vice ordförandena.

Första sammanträdet med det nyvalda fullmäktige det år då val av fullmäktige ägt rum i hela landet hålls i oktober. Ålderspresidenten bestämmer tiden för det första sammanträdet efter samråd med avgående presidium i fullmäktige.

9 §

Fullmäktiges ordförande bestämmer efter samråd med vice ordförandena plats för fullmäktiges sammanträden.

Extra sammanträde

10 §

Extra sammanträde ska hållas om kommunstyrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena. En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade.

Ändringar i sammanträdesplaneringen

11 §

Om det föreligger särskilda skäl, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på kommunens anslagstavla.

Deltagande på distans (5 kap. 16 § KL)

12 §

Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska i god tid före sammanträdet anmäla detta till ordföranden och sekreteraren. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Tillkännagivande av sammanträdena (5 kap. 13-15 §§ KL)

13 §

Ordföranden ska tillkänna tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Fullmäktiges sammanträden ska tillkännas på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen. Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas. Kallelsen skickas elektroniskt, om inte särskilda skäl talar däremot.

I 15 kap. 14 och 15 §§ KL finns undantagsbestämmelser för brådskande ärenden.

Ärenden och handlingar till sammanträde

14 §

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

15 §

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning handlingar ska skickas till ledamöter och ersättare före sammanträdet. Handlingar skickas elektroniskt.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

16 §

Sammanträdena bör avslutas före kl. 22.00.

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta tiden, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

17 §

Fullmäktige kan besluta att avbryta ett sammanträde och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden ett tillkännagivande om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver något tillkännagivande inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare (5 kap. 17-21 §§ KL)

18 §

Ledamot som inte kan delta i ett helt eller i en del av ett sammanträde ska snarast anmäla detta till respektive gruppledare, som kallar in den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppstår för ledamot att delta i resten av sammanträdet, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra. Ledamot är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring.

Detta gäller också för tjänstgörande ersättare.

19 §

En ersättare som har börjat tjänstgöra har företräde oberoende av turordningen.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde eller till ett fortsatt sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

20 §

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet.

21 §

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl bör inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Upprop

22 §

I början av varje sammanträde ska upprop ske.

Upprop ska också ske i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Protokollsjusterare

23 §

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan upprop har skett väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att om det behövs biträda ordföranden vid omröstningar. Lämnar någon av dessa ledamöter sammanträdet ska fullmäktige välja annan ledamot för justering av återstående ärenden.

Turordning för handläggning av ärendena

24 §

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i tillkännagivandet. Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i tillkännagivandet.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt vid sammanträdena (5 kap. 32 och 39-41 §§ KL)

25 §

Rätt att delta i överläggningen har

- ordföranden och vice ordförandena i en nämnd eller en gemensam nämnd vid behandling av ett ärende där nämndens verksamhetsområde berörs,
- ordföranden och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning, när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt,
- styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-5 §§ KL, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget,
- ordföranden i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund som kommunen är medlem i vid besvarandet av en interpellation eller fråga och överläggning hålls i anledning av svaret,
- ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga när överläggning hålls med anledning av svaret,
- ersättare som direkt initierat ett ärende genom interpellation eller fråga.

26 §

Revisorerna ska ges tillfälle att delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas granskning eller revisorernas egen förvaltning.

Sakkunnigt biträde ska ges tillfälle att yttra sig vid fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen.

Förtroendevald som inte är ledamot men mot vilken anmärkning riktas får delta i överläggningarna när revisionsberättelsen över den verksamhet som den förtroendevalde ansvarar för behandlas.

Ordförande och vice ordförande i en nämnd får delta i överläggningarna när revisionsberättelsen över verksamheten i den egna nämnden behandlas.

27 §

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena, i den utsträckning som behövs, kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och fullmäktigeberedningarna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Ingår kommunen i en gemensam nämnd får ordföranden efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordföranden och vice ordförandena i den gemensamma nämnden och anställda i de samverkande kommunerna för att lämna upplysningar vid sammanträdena.

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

28 §

Kommundirektören får delta i överläggningen i alla ärenden. Fullmäktiges sekreterare och kommunjurist får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Allmänhetens frågestund

29 §

Allmänheten ska få tillfälle att ställa frågor vid det fullmäktigesammanträde då årsredovisningen behandlas. Utöver detta tillfälle har kommunfullmäktiges presidium möjlighet att bjuda in allmänheten till ytterligare frågestund i fullmäktige.

Inbjudan till och information om frågestunden ska spridas i god tid före det fullmäktigesammanträde där allmänhetens frågestund förekommer. Allmänhetens frågestund ska tillkännages i kallelsen.

Frågorna ska vara av allmän karaktär och om sådant som fullmäktige normalt behandlar. De ska formuleras så att de kan besvaras direkt på mötet. Frågor som berör enskilds personliga förhållanden får inte ställas.

Frågestunden pågår under högst 30 minuter.

Fullmäktiges ordförande avgör vem som ska besvara frågan. Under frågestunden får någon överläggning inte förekomma.

Talarordning på sammanträdet

30 §

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning han eller hon har anmält sig och har blivit uppropad. I förekommande fall får ordföranden ändra talarordningen.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar och är direkt omnämnd har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för en replik med anledning av vad en talare anför. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs. Den som inledningsvis begärt ordet har rätt till en avslutande replik, så kallad kontrareplik.

Ordning vid sammanträdena (5 kap. 43 § KL)

31 §

Ordförande ansvarar för ordningen vid sammanträdet.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte rättar sig efter tillsägelse av ordföranden, får ordföranden ta från talaren ordet.

Vidare får ordföranden ta från talare ordet om talaren vid sitt yttrande skulle uppträda på ett sätt som strider mot god ordning och inte rättar sig efter tillsägelse av ordföranden. Ett sådant ingripande får dock inte ske på grund av innehållet i talarens yttrande.

I övrigt får ingen avbryta en talare under hans eller hennes anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse. Detta gäller såväl ledamöter och ersättare i fullmäktige som andra som beivrar fullmäktiges sammanträde.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

Yrkanden (5 kap. 53 § KL)

32 §

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Ledamot som framställt ett yrkande ska lämna in yrkandet skriftligt.

Deltagande i beslut (4 kap. 25 § KL)

33 §

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut ska anmäla detta till ordföranden innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation (utan votering).

Propositionsvägran (5 kap. 57 § KL)

34 §

Ordföranden ska vägra att lägga fram ett förslag till beslut, om ordföranden anser att förslaget innebär att ett nytt ärende väcks. Ordförandens beslut kan inte ställas under omröstning.

Ordföranden får vägra att lägga fram ett förslag till beslut, om ordföranden anser att förslaget skulle leda till ett beslut som strider mot lag eller annan författning. Ett sådant beslut av ordföranden kan ställas under omröstning.

Omröstningar (5 kap. 53-56 och 4 kap. 24-25 §§ KL)

35 §

Omröstningarna genomförs genom att ledamöterna avger sina röster med en voteringsanordning. Omröstning kan också ske efter upprop.

När omröstningen har avslutats, bekräftar ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Ordföranden är alltid skyldig att rösta när det behövs för att ett ärende ska kunna avgöras.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

36 §

En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig om den

- upptar namnet på någon som inte är valbar,
- upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner (5 kap. 22 och 35 §§ KL)

37 §

En motion

- väcks genom att den lämnas in till kommunens kansli, eller vid ett sammanträde med fullmäktige,
- ska lämnas in till kommunkansliet senast fem arbetsdagar före den sammanträdesdag den är avsedd att framställas,
- ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter,
- får inte ta upp ämnen av olika slag.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Vid det sammanträde som en motion ska tas upp för första gången har motionären rätt att föredra motionen i högst en minut.

Kommunstyrelsen ska på första fullmäktigesammanträdet varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt.

Interpellationer (5 kap. 59-63 §§ KL)

38 §

En interpellation ska vara skriftlig och undertecknad av en ledamot eller tjänstgörande ersättare. Den ska lämnas in till kommunens kansli senast fem arbetsdagar före den sammanträdesdag den är avsedd att ställas. Vid det sammanträde som interpellationen ska tas upp första gången har interpellanten rätt att föredra interpellationen i högst en minut.

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde ska tas in i tillkännagivandet om sammanträdet.

Den ledamot som har ställt interpellationen och övriga förtroendevalda i fullmäktige bör få del av svaret senast dagen före den sammanträdesdag då svaret ska lämnas.

Interpellation får ställas till ordförande i samtliga nämnder, i en fullmäktigeberedning och kommunala bolag som avses i 10 kap. 2-5 §§ KL.

Den ordförande, till vilken en interpellation har ställts, får överlämna till annan ledamot att besvara interpellationen. Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-5 §§ KL, får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen. Ordföranden i en nämnd till vilken en interpellation ställts får vidare överlåta besvarandet av interpellationen till ordföranden i styrelsen eller till ordföranden i annan nämnd i ett kommunalförbund där kommunen är medlem, om denne på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen.

En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.

Interpellation eller fråga får besvaras även om färre ledamöter än hälften är närvarande.

Frågor (5 kap. 59-64 §§ KL)

39 §

En fråga ska lämnas in till kommunens kansli senast fem arbetsdagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Vad som sägs i 38 § gäller i tillämpliga delar också fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts. I en överläggning med anledning av frågan får endast den som ställt frågan och den tillfrågade delta.

Företagens initiativrätt

40 §

Styrelsen i ett sådant kommunalt bolag som avses i 10 kap. 2-5 §§ KL får väcka ärenden i fullmäktige i sådana ärenden som företaget är skyldigt att se till att fullmäktige får ta ställning till. Kommunfullmäktiges ställningstagande måste beredas.

Beredning av ärenden (5 kap. 26-28 §§ KL)

41 §

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör styrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas.

Kommunstyrelsen får uppdra åt ordföranden i styrelsen eller kommundirektören att besluta om remiss av sådana ärenden.

Kommunstyrelsen ska alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning.

Kommunstyrelsen ska lägga fram förslag till beslut i ett ärende om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning

42 §

Kommunfullmäktiges ordförande bereder i samråd med övriga presidieledamöter frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

Beredningen av ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning omfattar att

- inhämta yttrande över anmärkning som framställts i revisionsberättelse och i granskningsrapport från lekmannarevisor samt över revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks,
- lämna förslag till fullmäktiges beslut i ansvarsfrågan samt vid behov förslag till beslutsmotivering,
- lämna förslag till fullmäktiges beslut om en av revisorerna riktad anmärkning även ska riktas från fullmäktige, med förslag till motivering, samt
- lämna förslag om fullmäktige ska rikta egen anmärkning, med förslag till motivering.

Årsredovisning ska godkännas innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet.

Valberedning (5 kap. 26 och 29 §§ KL)

43 §

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för mandatperioden.

Valberedningen består av fem ledamöter. Antalet ersättare väljs så alla partier i kommunfullmäktige är representerade i valberedningen.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium och valberedning.

Fullmäktige får hålla val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Justering av protokollet (5 kap. 69 § KL)

44 §

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av sammanträdet som han eller hon har lett.

Protokollet ska vara justerat senast fjorton dagar efter sammanträdet.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den.

Reservation (4 kap. 27 § KL)

45 §

En ledamot ska anmäla sin reservation innan sammanträdet avslutas och bör meddela om reservationen avses vara skriftlig eller muntlig.

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Den skriftliga reservationen ska lämnas till sekreteraren så snart som möjligt efter sammanträdet, dock senast före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Om fullmäktige beslutar att omedelbart justera den paragraf i protokollet som reservationen avser, ska motiveringen lämnas i så god tid att den kan tas in i den del av protokollet som omedelbart justeras.

Publicering och expediering

46 §

Tillkännagivande av justering av fullmäktiges protokoll ska göras i enlighet med vad som föreskrivs i 8 kap. 12 § kommunallagen.

47 §

Så snart fullmäktiges protokoll justerats ska hela protokollet göras tillgängligt på kommunens hemsida. Detta gäller dock inte om det föreligger hinder på grund av lag eller annan författning.

48 §

Protokollsutdrag ska skickas till de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunfullmäktiges beredning

Kommunfullmäktiges fasta beredning (3 kap. 2 § KL)

49 §

Fullmäktige har en fast beredning, Framtidens välfärd och samhällsutveckling. Beredningen ska ha ett långsiktigt perspektiv och helhetssyn på samhället och välfärden samt genomföra uppdrag från kommunfullmäktige.

Beredningen har till uppgift att utifrån behovet av framtidens välfärd och samhällsutveckling göra omvärldsbevakning, ta fram rapporter och analyser som underlag till fullmäktiges övergripande mål och inriktningar samt att i övrigt bereda ärenden på uppdrag av kommunfullmäktige.

Tillfälliga beredningar

50 §

Fullmäktige får inrätta tillfälliga beredningar för beredning av ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som ska avgöras av fullmäktige.

Ledamöter, mandatperiod och närvarorätt

51 §

Antalet ledamöter i den fasta beredningen ska vara 21. Den fasta beredningens mandatperiod sammanfaller med fullmäktiges mandatperiod.

Fullmäktige bestämmer för varje tillfälle antalet ledamöter i en tillfällig beredning samt mandatperiod för denna.

Kommunfullmäktiges presidium har närvarorätt och får delta i beredningarnas överläggningar men inte i besluten.

Presidium

52 §

Fullmäktige utser bland fullmäktiges ledamöter en ordförande och två vice ordföranden för den fasta beredningen, vilka tillika utgör presidium.

Fullmäktige utser ordförande och eventuella vice ordföranden för tillfälliga beredningar, vilka tillika utgör presidium.

I presidiernas uppdrag ingår avstämningar med kommunfullmäktiges presidium.

Beredningens arbete

53 §

Beredningens ordförande leder mötena och ansvarar för upplägget av beredningens arbete. Mötesplaneringen sker i samråd med förste och andre vice ordföranden.

En fullmäktigeberedning får från kommunens styrelse, nämnder, anställda och övriga sakkunniga begära in de upplysningar och yttranden som behövs för att beredningen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Fullmäktigeberedningarna får i övrigt själva utifrån de formella förutsättningarna och det uppdrag som fullmäktige ger utforma arbetsformer och arbetssätt.

Beslut om offentliga sammanträden

54 §

En fullmäktigeberedning har rätt att besluta om att dess sammanträden ska vara offentliga vid särskilda tillfällen.

Initiativrätt i fullmäktige

55 §

En fullmäktigeberedning har rätt att initiera överläggning i fullmäktige kring aktuella frågor inom beredningens område. Vid dessa överläggningar äger ledamöter och ersättare i beredningar rätt att delta.

Tidpunkt för sammanträde, kallelse och anteckningar

56 §

Beredningen sammanträder på tid och plats som beredningen beslutar. Kallelsen skickas elektroniskt till varje ledamot minst en vecka före sammanträdesdagen. Beredningen ska föra anteckningar.

Administrativt stöd

57 §

Fullmäktigeberedningar har tillgång till administrativt stöd.

Förslag till ny arbetsordning – med kommentarer

Utöver det som föreskrivs om fullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning. Hänvisningar inom parentes avser relevanta paragrafer i kommunallagen (2017:725), KL och vallagen (2005:837), VL för respektive bestämmelse.

Commented [ML1]: Vi utgår från SKR och nuvarande arbetsordning. Vi har inte kommenterat om våran nuvarande arbetsordning och SKRs förslag är överensstämmande.

ANTALET LEDAMÖTER (5 KAP. 5-8 §§ KL, 14 KAP. 16-17 §§ VL)

1 § Fullmäktige har 51 ledamöter.

Antalet ersättare ska utgöra högst hälften av det antal platser som varje parti fått i fullmäktige. Om andelen ersättare av de platser som ett parti fått utgör ett brutet tal, ska detta avrundas till närmast högre hela tal. För ett parti med en eller två ledamöter i kommunfullmäktige kommer alltid två ersättare att utses.

PRESIDIUM (5 KAP. 11 § KL)

2 § De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande som tillsammans utgör fullmäktiges presidium. Val av presidium ska förrättas på kommunfullmäktiges första sammanträde med nyvalda fullmäktige.

Commented [ML2]: Denna reglering finns inte i vår nuvarande arbetsordning men är hämtad från SKR. Vi föreslår ett förtydligande att det ska ske på första sammanträdet.

Ordförandena väljs för en tjänstgöringstid om fyra år.

Vice ordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

3 § Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått. Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

INTERIMSORDFÖRANDE, ÅLDERSPRESIDENT

4 § Till dess att val av presidiet har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige sammanlagt längst tid (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

PRESIDIETS ARBETSUPPGIFTER OCH ARBETSFORMER

5 § Kommunfullmäktiges presidium har till uppgift att

- planera fullmäktiges arbete och aktiviteter exklusive beslutsärendena, bland annat genom att förbereda och planera för debatter, informationsärenden och diskussionsfrågor till fullmäktiges sammanträden,

- för fullmäktiges räkning följa demokratifrågor och målen för god ekonomisk hushållning,
- bereda frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning (se 42 §),
- bereda förslag till budget för revisorerna,
- bereda förslag till remitteringsinstans för motioner,
- vid behov föreslå tillfälliga beredningar,
- formulera uppdrag till fullmäktiges fasta beredning samt förankra dessa i fullmäktige,
- samordna de av fullmäktige inrättade fasta och tillfälliga beredningarna,
- i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige beslutar om.

6 § Kommunfullmäktiges presidium sammanträder en gång i månaden, undantaget juli-augusti, på tid och plats som presidiet beslutar.

Kommunfullmäktiges presidium ska föra anteckningar vid sina möten.

UPPHÖRANDE AV UPPDRAGET (4 KAP. 7 § KL)

7 § Om en förtroendevald som valts av fullmäktige upphör att vara valbar upphör uppdraget vid nästa fullmäktigesammanträde om inte fullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden. En sådan ansökan ska vara skriftlig och innehålla skälen för att uppdraget ska bestå. Ansökan ska göras i så god tid att den hinner behandlas av fullmäktige innan uppdraget upphör. Ansökan ges in till kommunens kansli.

TID OCH PLATS FÖR SAMMANTRÄDENA (5 KAP. 12-14 §§ KL)

8 § Fullmäktige bestämmer för varje år på vilka dagar ordinarie sammanträde ska hållas.

Sammanträdetid bestäms av ordföranden efter samråd med vice ordförandena.

Första sammanträdet med det nyvalda fullmäktige det år då val av fullmäktige ägt rum i hela landet hålls i oktober. Ålderspresidenten bestämmer tiden för det första sammanträdet efter samråd med avgående presidium i fullmäktige.

9 § Fullmäktiges ordförande bestämmer efter samråd med vice ordförandena plats för fullmäktiges sammanträden.

EXTRA SAMMANTRÄDE

10 § Extra sammanträde ska hållas om kommunstyrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena. En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade.

Commented [ML3]: Detta är ett tillägg jmf med nuvarande. SKR har med som egen bestämmelse som finns längre ner i detta dokument men vi har även tagit upp den under presidiets arbetsuppgifter för att få en samlad bild.

Commented [LR4]: SKR har med detta under en egen rubrik i sitt förslag. Eftersom meningen är så kort har vi bedömt att det räcker att detta anges här.

Commented [ML5]: Detta är ett tillägg utifrån hur beredningen sker idag. Förslaget är att motionen ska lämnas in 5 dagar innan kf sammanträde vilket innebär att denna beredning kommer äga rum över mail.

Commented [ML6]: Detta är hämtat från demokratiberedningens rekommendationer om ny politisk organisation och därmed ny jämfört med nuvarande arbetsordning.

Commented [ML7]: Detta finns inte i vår nuvarande arbetsordning men följer av lagen och SKRs förslag. Men bra att ha med förtydligandet kring ansökan.

Commented [ML8]: SKR skriver även med att kf ska sammanträda en gång i månaden förutom juli och augusti då kf inte ska sammanträda. I vår nuvarande arbetsordning finns det inte reglerat heller.

Vi förslår att det inte regleras.

Commented [ML9]: I nuvarande arbetsordning anges att kommunfullmäktige ska sammanträda senast i november. Vi föreslår att vi följer SKRs förslag då vi inte ser någon anledning till att det ska hållas senare.

ÄNDRINGAR I SAMMANTRÄDESPLANERINGEN

11 § Om det föreligger särskilda skäl, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på kommunens anslagstavla.

DELTAGANDE PÅ DISTANS (5 KAP. 16 § KL)

12 § Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska i god tid före sammanträdet anmäla detta till ordföranden och sekreteraren. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Commented [ML10]: Detta är nu uppdaterat utifrån våra anvisningar för deltagande på distans vid politiska sammanträden.

TILLKÄNNAGIVANDE AV SAMMANTRÄDENA (5 KAP. 13-15 §§ KL)

13 § Ordföranden ska tillkänna tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Fullmäktiges sammanträden ska tillkännas på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen. Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas. Kallelsen skickas elektroniskt, om inte särskilda skäl talar däremot.

Commented [ML11]: I nuvarande arbetsordning finns en bestämmelse kring att beredningens överläggningar/diskussionsärenden ska ligga först i ärendelistan. Detta föreslår vi tas bort då detta är ordföranden/kf:s uppgift.

I 15 kap. 14 och 15 §§ KL finns undantagsbestämmelser för brådskande ärenden.

ÄRENDEN OCH HANDLINGAR TILL SAMMANTRÄDE

14 § Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

15 § Ordföranden bestämmer i vilken omfattning handlingar ska skickas till ledamöter och ersättare före sammanträdet. Handlingar skickas elektroniskt.

Commented [ML12]: Här har vi utgått från vår nuvarande arbetsordning. Vår bedömning är att vår nuvarande skrivelse är tillräcklig.

Vi har därför tagit bort delar i SKR:s förslag som ser ut som följande (markerat i gult vad vi tagit bort):

14 § Styrelsens, övriga nämnders och beredningars förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i tillkännagivandet bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Kallelse och övriga handlingar skickas elektroniskt. Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer och frågor bör tillställas samtliga ledamöter och ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

FÖRLÄNGNING AV SAMMANTRÄDE OCH FORTSATT SAMMANTRÄDE

16 § Sammanträdena bör avslutas före kl. 22.00.

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta tiden, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

17 § Fullmäktige kan besluta att avbryta ett sammanträde och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast när och var sammanträdet ska fortsätta.

Commented [ML13]: Här har vi utgått från nuvarande arbetsordning men gjort ett tillägg (se 16 §) utifrån SKR:s förslag avseende att ha en sluttid och möjlighet att förlänga sammanträdet samma dag.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden ett tillkännagivande om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver något tillkännagivande inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

ANMÄLAN AV HINDER FÖR TJÄNSTGÖRING OCH INKALLANDE AV ERSÄTTARE (5 KAP. 17-21 §§ KL)

18 § Ledamot som inte kan delta i ett helt eller i en del av ett sammanträde ska snarast anmäla detta till respektive gruppleddare, som kallar in den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppstår för ledamoten att delta i resten av sammanträdet, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra. Ledamoten är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring.

Detta gäller också för tjänstgörande ersättare.

19 § En ersättare som har börjat tjänstgöra har företräde oberoende av turordningen.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde eller till ett fortsatt sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

20 § En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet.

21 § Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl bör inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

UPPROP

22 § I början av varje sammanträde ska upprop ske.

Upprop ska också ske i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

PROTOKOLLSJUSTERARE

23 § Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet. Sedan upprop har skett väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att om det behövs biträda ordföranden vid omröstningar. Lämnar någon av dessa ledamöter sammanträdet ska fullmäktige välja annan ledamot för justering av återstående ärenden.

Commented [ML14]: Detta förslag följer av SKRs förslag. I vår nuvarande arbetsordning anges även följande om ledamots avbrott och tjänstgöring

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde eller till ett fortsatt sammanträde bör, när han/hon finner lämpligt, träda in och tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

I detta fall bedömer vi att ordföranden ska bestämma detta vilket SKRs förslag syftar till.

Commented [ML15]: Här har vi lagt in ett förtydligande som följer av KL. Det finns inte med i vår nuvarande arbetsordning eller SKRs förslag.

Commented [ML16]: Detta är ett förtydligande som följer av KL. Vi bedömer att detta kan vara en hjälp och att det därför ska finnas med. Finns inte i vårt nuvarande eller SKRs förslag.

Commented [ML17]: Här har vi tagit bort SKRs förslag på uppropsslista. Denna lydelsen öppnar mer för att vi kan göra som vi vill – nu använder vi ett närvarosystem men skulle vi behöva kan upprop göras muntligt.

Commented [ML18]: Denna meningen är tagen från vår nuvarande arbetsordning och finns inte med i SKRs förslag.

TURORDNING FÖR HANDLÄGGNING AV ÄRENDENA

24 § Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i tillkännagivandet. Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i tillkännagivandet.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

YTTRANDERÄTT VID SAMMANTRÄDENA (5 KAP. 32 OCH 39-41 §§ KL)

25 § Rätt att delta i överläggningen har

- ordföranden och vice ordförandena i en nämnd eller en gemensam nämnd vid behandling av ett ärende där nämndens verksamhetsområde berörs,
- ordföranden och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning, när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt,
- styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-5 §§ KL, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget,
- ordföranden i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund som kommunen är medlem i vid besvarandet av en interpellation eller fråga och överläggning hålls i anledning av svaret,
- ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga när överläggning hålls med anledning av svaret,
- ersättare som direkt initierat ett ärende genom interpellation eller fråga.

26 § Revisorerna ska ges tillfälle att delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen. Revisorerna får också delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas granskning eller revisorernas egen förvaltning.

Sakkunnigt biträde ska ges tillfälle att yttra sig vid fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen.

Förtroendevald som inte är ledamot men mot vilken anmärkning riktas får delta i överläggningarna när revisionsberättelsen över den verksamhet som den förtroendevalde ansvarar för behandlas.

Ordförande och vice ordförande i en nämnd får delta i överläggningarna när revisionsberättelsen över verksamheten i den egna nämnden behandlas.

27 § Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena, i den utsträckning som behövs, kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och fullmäktigeberedningarna,

Commented [ML19]: Detta är ett tillägg som följer av SKRs förslag, men finns inte i vår nuvarande.

Commented [ML20]: I vår nuvarande arbetsordning möjliggörs att icke tjänstgörande ersättare får delta i överläggning när dennes motion behandlas. SKR har inte med den möjligheten eftersom de inte vill utöka yttranderätten till fler vad gäller motion.

Förslaget innebär att vi följer SKRs rekommendationer.

Commented [ML21]: Detta följer SKRs förslag, men är mer omfattande och detaljerad mot de bestämmelserna vi har i nuvarande arbetsordning.

Commented [ML22]: Detta är likt vår nuvarande arbetsordning, dock så är det ett tillägg i andra stycket mot nuvarande. Finns med i SKRs förslag. Kan vara bra utifrån att vi har en överförmyndarnämnd.

revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Ingår kommunen i en gemensam nämnd får ordföranden efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordföranden och vice ordförandena i den gemensamma nämnden och anställda i de samverkande kommunerna för att lämna upplysningar vid sammanträdena.

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

28 § Kommundirektören får delta i överläggningen i alla ärenden. Fullmäktiges sekreterare och kommunjurist får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Commented [ML23]: Här har vi gjort ett tillägg jämfört med SKRs förslag ang juristens möjlighet att få yttra sig.

ALLMÄNHETENS FRÅGESTUND

29 § Allmänheten ska få tillfälle att ställa frågor vid det fullmäktigesammanträde då årsredovisningen behandlas. Utöver detta tillfälle har kommunfullmäktiges presidium möjlighet att bjuda in allmänheten till ytterligare frågestund i fullmäktige.

Inbjudan till och information om frågestunden ska spridas i god tid före det fullmäktigesammanträde där allmänhetens frågestund förekommer. Allmänhetens frågestund ska tillkännages i kallelsen.

Frågorna ska vara av allmän karaktär och om sådant som fullmäktige normalt behandlar. De ska formuleras så att de kan besvaras direkt på mötet. Frågor som berör enskilda personliga förhållanden får inte ställas.

Frågestunden pågår under högst 30 minuter.

Fullmäktiges ordförande avgör vem som ska besvara frågan. Under frågestunden får någon överläggning inte förekomma.

Commented [ML24]: Vår nuvarande arbetsordning har följande lydelse:

Minst tre gånger per år ska kommunmedborgarna beredas möjlighet att ställa frågor till fullmäktiges ledamöter. Ett av dessa tillfällen kan vara allmänhetens frågestund angående årsredovisningen.

Vi bedömer att tre gånger är mycket om vi jämför med andra kommuner. Mölndal och Partille har bara denna möjlighet i samband med årsredovisning. Göteborg har inte allmänhetens frågestund.

Vårt förslag är att vi gör på liknande sätt som Mölndal och Partille dvs att allmänhetens frågestund endast regleras till en gång i samband med årsredovisning. Däremot öppnar vi upp möjligheten för presidiet att lägga till ytterligare tillfällen.

Commented [ML25]: Denna lydelse finns inte med i nuvarande arbetsordning utan är ett tillägg utifrån SKRs förslag.

TALARORDNING PÅ SAMMANTRÄDET

30 § Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning han eller hon har anmält sig och har blivit uppropad. I förekommande fall får ordföranden ändra talarordningen.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar och är direkt omnämnd har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för en replik med anledning av vad en talare anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs. Den som inledningsvis begärt ordet har rätt till en avslutande replik så kallad kontrareplik.

Commented [ML26]: Detta är ett tillägg jämfört med SKRs förslag utifrån att det är så det hanteras i praktiken.

Commented [ML27]: Detta är förslag till ny lydelse med färre replikskiften och ett tillägg om att ledamot ska vara direkt omnämnd.

ORDNING VID SAMMANTRÄDEN (5 KAP. 43 § KL)

Commented [ML28]: Ordning vid sammanträdet har vi gjort som egen rubrik för att tydliggöra ordförandens makt över ordningen på sammanträdet. I SKRs förslag är denna i hopslagen med rubriken *Talarordning på sammanträdet*.

31 § Ordförande ansvarar för ordningen vid sammanträdet.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte rättar sig efter tillsägelse av ordföranden, får ordföranden ta från talaren ordet.

Vidare får ordföranden ta från talare ordet om talaren vid sitt yttrande skulle uppträda på ett sätt som strider mot god ordning och inte rättar sig efter tillsägelse av ordföranden. Ett sådant ingripande får dock inte ske på grund av innehållet i talarens yttrande.

I övrigt får ingen avbryta en talare under hans eller hennes anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse. Detta gäller såväl ledamöter och ersättare i fullmäktige som andra som beivrar fullmäktiges sammanträde.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

YRKANDEN (5 KAP. 53 § KL)

32 § När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Ledamot som framställt ett yrkande ska lämna in yrkandet skriftligt.

DELTAGANDE I BESLUT (4 KAP. 25 §)

33 § En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut ska anmäla detta till ordföranden innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation (utan votering).

PROPOSITIONSVÄGRAN (5 KAP. 57 § KL)

34 § Ordföranden ska vägra att lägga fram ett förslag till beslut, om ordföranden anser att förslaget innebär att ett nytt ärende väcks. Ordförandens beslut kan inte ställas under omröstning.

Ordföranden får vägra att lägga fram ett förslag till beslut, om ordföranden anser att förslaget skulle leda till ett beslut som strider mot lag eller annan författning. Ett sådant beslut av ordföranden kan ställas under omröstning.

OMRÖSTNINGAR (5 KAP. 53-56 OCH 4 KAP. 24-25 §§ KL)

Commented [LR29]: SKR öppnar upp i kommentarerna i sitt förslag att man kan skulle kunna reglera detta på ett sådant här sätt. Vi bedömer att denna formulering kan vara ett stöd till ordföranden på sammanträdet.

Commented [ML30]: Detta är ett tillägg som bla. finns med i kommentarer till SKRs förslag. Vi anser att det ska finnas med som ett stöd till ordföranden.

Commented [ML31]: Eftersom vi alltid begär att yrkandena ska lämnas in skriftligt har vi gjort avsteg från SKRs förslag och vår nuvarande där de anger att det ska lämnas in skriftligt om ordföranden anses att det behövs.

Commented [ML32]: Detta följer av lagen och liknande skrivningar har vi haft med tidigare. Finns inte med i SKRs förslag men vi ser att detta kan hjälpa ordföranden.

Commented [ML33]: Vi utgår från SKRs förslag med ändringen att vi har voteringsanordning.

I vår nuvarande arbetsordning finns följande lydelse med som vi bedömer inte ska vara med:

Voteringspropositionen ska godkännas av fullmäktige innan en omröstning genomförs.

Vid omröstning avger ledamöterna sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppropsslistan.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

35 § Omröstningarna genomförs genom att ledamöterna avger sina röster med en voteringsanordning. Omröstning kan också ske efter upprop.

När omröstningen har avslutats, bekräftar ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Ordföranden är alltid skyldig att rösta när det behövs för att ett ärende ska kunna avgöras.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

36 § En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig om den

- upptar namnet på någon som inte är valbar,
- upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

MOTIONER (5 KAP. 22 OCH 35 §§ KL)

37 § En motion

- väcks genom att den lämnas in till kommunens kansli, eller vid ett sammanträde med fullmäktige,
- ska lämnas in till kommunkansliet senast fem arbetsdagar före den sammanträdesdag den är avsedd att framställas,
- ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter,
- får inte ta upp ämnen av olika slag.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Vid det sammanträde som en motion ska tas upp för första gången har motionären rätt att föredra motionen i högst en minut.

Kommunstyrelsen ska på första fullmäktigesammanträdet varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt.

INTERPELLATIONER (5 KAP. 59-63 §§ KL)

38 § En interpellation ska vara skriftlig och undertecknad av en ledamot eller tjänstgörande ersättare. Den ska lämnas in till kommunens kansli senast fem arbetsdagar före den

Commented [LR34]: I detta förslag har vi infört en tidsbegränsning om högst en minut.

I vår nuvarande arbetsordning anges följande:
Vid detta tillfälle ska motionären ges tillfälle att kortfattat föredra den för fullmäktige.

Commented [ML35]: Här gör vi ett avsteg från SKRs förslag som säger att det ska ske 2 gånger per år. Vi föreslår att vi går på nuvarande ordning då vi anser att den extra administrationen inte är nödvändig.

sammanträdesdag den är avsedd att ställas. Vid det sammanträde som interpellationen ska tas upp första gången har interpellanten rätt att föredra interpellationen i högst en minut.

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde ska tas in i tillkännagivandet om sammanträdet.

Den ledamot som har ställt interpellationen och övriga förtroendevalda i fullmäktige bör få del av svaret senast dagen före den sammanträdesdag då svaret ska lämnas.

Interpellation får ställas till ordförande i samtliga nämnder, i en fullmäktigeberedning och kommunala bolag som avses i 10 kap. 2-5 §§ KL.

Den ordförande, till vilken en interpellation har ställts, får överlämna till annan ledamot att besvara interpellationen. Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-5 §§ KL, får den ordförande till vilken interpellationen har ställts överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen.

Ordföranden i en nämnd till vilken en interpellation ställts får vidare överlåta besvarandet av interpellationen till ordföranden i styrelsen eller till ordföranden i annan nämnd i ett kommunalförbund där kommunen är medlem, om denne på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen.

En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.

Interpellation eller fråga får besvaras även om färre ledamöter än hälften är närvarande.

FRÅGOR (5 KAP. 59-64 §§ KL)

39 § En fråga ska lämnas in till kommunens kansli senast fem arbetsdagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Vad som sägs i 38 § gäller i tillämpliga delar också fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts. I en överläggning med anledning av frågan får endast den som ställt frågan och den tillfrågade delta.

FÖRETAGENS INITIATIVRÄTT

40 § Styrelsen i ett sådant kommunalt bolag som avses i 10 kap. 2-5 §§ KL får väcka ärenden i fullmäktige i sådana ärenden som företaget är skyldigt att se till att fullmäktige får ta ställning till. Kommunfullmäktiges ställningstagande måste beredas.

Commented [ML36]: I förslaget har det införts en tidsbegränsning på högst en minut. I vår nuvarande arbetsordning anges följande: *Interpellanten ska ges tillfälle att föredra interpellationen.*

Commented [ML37]: Denna skrivelse om att det *ska* tas med står inte i SKRs förslag utan där anges att det *bör* tas med i tillkännagivandet. Vi bedömer att skrivningen i vår nuvarande arbetsordning är tydligast och att detta ska stå med i kallelsen.

Commented [LR38]: Här har vi gjort ett tillägg utifrån vårt nuvarande arbetssätt samt att vi bedömer det lämpligt att samtliga får svaret vid samma tidpunkt.

Commented [LR39]: Detta om kommunala bolag framgår inte av SKRs förslag men i våran nuvarande arbetsordning står att interpellation får ställas till kommunens bolag. I vårt förslag ingår även delägda bolag. I vår nuvarande arbetsordning står även kommunala stiftelser med. Eftersom det inte är aktuellt har vi inte tagit med det.

Commented [ML40]: Här har vi gjort en ändring från SKRs förslag då vi inte har kommunala stiftelser och föreningar. Tidigare hänvisades till 10 kap. 2-6 §§, nu hänvisar vi till de som avser de kommunala bolagen.

Commented [LR41]: Detta framgår inte av SKRs förslag men finns med i vår nuvarande arbetsordning. Vi bedömer att denna möjlighet fortsatt kan ges.

Commented [LR42]: Detta tillägg är ett tillägg i enlighet med SKRs förslag.

Commented [ML43]: Här har vi gjort en ändring från SKRs förslag då vi inte har kommunala stiftelser och föreningar. Tidigare hänvisades till 10 kap. 2-6 §§.

Som ett förtydligande gäller det sådana ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas. Dessa ärenden ska framgå i bolagsordningen att fullmäktige ska ta ställning till.

Commented [ML44]: Detta är ett förtydligande. Finns inte med i SKRs förslag.

BEREDNING AV ÄRENDE (5 KAP. 26-28 §§ KL)

41 § Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör styrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas.

Kommunstyrelsen får uppdraga åt ordföranden i styrelsen eller kommundirektören att besluta om remiss av sådana ärenden.

Kommunstyrelsen ska alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning. Kommunstyrelsen ska lägga fram förslag till beslut i ett ärende om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

PRÖVNING AV ANSVARSFRIHET OCH ANMÄRKNING

42 § Kommunfullmäktiges ordförande bereder i samråd med övriga presidieledamöter frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

Beredningen av ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning omfattar att

- inhämta yttrande över anmärkning som framställts i revisionsberättelse och i granskningsrapport från lekmannarevisor samt över revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks,
- lämna förslag till fullmäktiges beslut i ansvarsfrågan samt vid behov förslag till beslutsmotivering,
- lämna förslag till fullmäktiges beslut om en av revisorerna riktad anmärkning även ska riktas från fullmäktige, med förslag till motivering,
- lämna förslag om fullmäktige ska rikta egen anmärkning, med förslag till motivering.

Årsredovisning ska godkännas innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet.

VALBEREDNING (5 KAP. 26 OCH 29 §§ KL)

43 § På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för mandatperioden.

Valberedningen består av 5 ledamöter. Antalet ersättare väljs så alla partier i kommunfullmäktige är representerade i valberedningen.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium och valberedning.

Fullmäktige får hålla val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Commented [LR45]: I SKRs förslag finns följande stycke med:

På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige ska redovisas de fullmäktigeärenden som har kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut som har fattats om beredning och remiss av sådana ärenden. Vi bedömer att det inte ska vara med då de orsakar ytterligare administration.

Commented [ML46]: Denna mening finns inte i vår nuvarande arbetsordning men i SKRs förslag: *Styrelsen får uppdraga åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden. SKR har med den och menar att det av effektivitetsskäl bör vara möjligt. Vårt förslag är att vi tar med att styrelsen får uppdraga åt ordföranden i kommunstyrelsen eller åt kommundirektör att besluta om remiss av sådana ärenden.*

Commented [ML47]: Detta är ett tydliggörande av vad som gäller enligt kommunallagen som är taget från vår nuvarande arbetsordning och inte finns med i SKRs förslag.

Commented [LR48]: Denna rubrik finns med i SKRs förslag. I SKRs förslag anges endast: *Presidiet bereder frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.* Vi har valt att ta in de formuleringar som finns i vår nuvarande arbetsordning då vi bedömer att de är mer omfattande och tydliga.

Commented [ML49]: Detta är en anpassning till Härryda enligt KFs beslut om förändringar i politisk organisation inför mandatperioden 2023.

Commented [LR50]: I SKRs förslag ska valberedningen inte ge förslag på fyllnadsval när en ledamot eller ersättare avgår – utan bara i val av ordförande.

Vi bedömer att vi fortsättningsvis kan arbeta som vi gör idag – dvs att samtliga val, som inte är val av kf presidium och valberedning går genom valberedningen.

JUSTERING AV PROTOKOLLET (5 KAP. 69 § KL)

44 § Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av sammanträdet som han eller hon har lett.

Protokollet ska vara justerat senast fjorton dagar efter sammanträdet.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den.

Commented [LR51]: Detta står med i vår nuvarande arbetsordning och står i bestämmelsen i kommunallagen (5 kap. 69 §) och finns därför inte med i SKRs förslag. Vi bedömer att det är ett bra förtydligande.

RESERVATION (4 KAP. 27 § KL)

45 § En ledamot ska anmäla sin reservation innan sammanträdet avslutas och bör meddela om reservationen avses vara skriftlig eller muntlig.

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Den skriftliga reservationen ska lämnas till sekreteraren så snart som möjligt efter sammanträdet, dock senast före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Om fullmäktige beslutar att omedelbart justera den paragraf i protokollet som reservationen avser, ska motiveringen lämnas i så god tid att den kan tas in i den del av protokollet som omedelbart justeras.

Commented [ML52]: Denna paragraf finns inte med i SKRs förslag men finns med i vår nuvarande arbetsordning med liknande skrivelse.

Commented [LR53]: Att motiveringen ska lämnas till sekreteraren "så snart som möjligt efter sammanträdet" är ett tillägg jämfört med nuvarande arbetsordning och SKRs förslag. Vi bedömer att det hade underlättat den praktiska hanteringen av reservationer att dessa gavs in i god tid före justeringen.

PUBLICERING OCH EXPEDIERING

46 § Tillkännagivande av justering av fullmäktiges protokoll ska göras i enlighet med vad som föreskrivs i 8 kap. 12 § kommunallagen.

47 § Så snart fullmäktiges protokoll justerats ska hela protokollet göras tillgängligt på kommunens hemsida. Detta gäller dock inte om det föreligger hinder på grund av lag eller annan författning.

48 § Protokollsutdrag ska skickas till de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Commented [ML54]: I vår tidigare arbetsordning och även i SKRs förslag finns följande lydelse med:

Vår nuvarande arbetsordning:
Protokollet ska tillställas de av kommunens revisorer och ledamöterna i fullmäktige och kommunstyrelsen som begärt kopia

SKRs förslag:
Styrelsen och kommunens/landstingets revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet. Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar fullmäktiges skrivelser och övriga handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

Vår bedömning är att detta inte behöver vara med tanke på att protokollen ligger på hemsidan, i Meetings och att protokollen är en allmän handling som kan begäras ut. Vidare ser vi ingen anledning till att reglera sekreterarens möjlighet att kontrasignera.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BEREDNING

KOMMUNFULLMÄKTIGES FASTA BEREDNING (3 KAP. 2 § KL)

49 § Fullmäktige har en fast beredning, Framtidens välfärd och samhällsutveckling. Beredningen ska ha ett långsiktigt perspektiv och helhetssyn på samhället och välfärden samt genomföra uppdrag från kommunfullmäktige.

Beredningen har till uppgift att utifrån behovet av framtidens välfärd och samhällsutveckling göra omvärldsbevakning, ta fram rapporter och analyser som underlag till fullmäktiges övergripande mål och inriktningar samt att i övrigt bereda ärenden på uppdrag av kommunfullmäktige.

Commented [ML55]: I vår nuvarande arbetsordning står följande punkter med:

- utifrån behovet av framtidens välfärd och samhällsutveckling göra omvärldsbevakning, ta fram rapporter och analyser som underlag till fullmäktige samt löpande utvärdera vision, övergripande mål och inriktningar
- bereda ärenden på uppdrag av kommunfullmäktige

I förslaget har vi utgått från nuvarande arbetsordning och försökt så de stämmer överens med demokratiberedningens slutsatser och intentioner.

Den stora förändringen är att vi tagit bort att beredningen löpande ska utvärdera visionen.

I övrigt har vi gjort strukturella ändringar, men har inte gjort några ändringar i sak.

TILLFÄLLIGA BEREDNINGAR

50 § Fullmäktige får inrätta tillfälliga beredningar för beredning av ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som ska avgöras av fullmäktige.

LEDAMÖTER, MANDATPERIOD OCH NÄRVARORÄTT

51 § Antalet ledamöter i den fasta beredningen ska vara 21. Den fasta beredningens mandatperiod sammanfaller med fullmäktiges mandatperiod.

Fullmäktige bestämmer för varje tillfälle antalet ledamöter i en tillfällig beredning samt mandatperiod för denna.

Kommunfullmäktiges presidium har närvarorätt och får delta i beredningarnas överläggningar men inte i besluten.

Commented [ML56]: Tidigare lydelse har varit följande:

Fullmäktiges presidium har närvarorätt i beredningar.

Vi föreslår att kfp utöver närvarorätt även ges yttranderätt.

PRESIDIUM

52 § Fullmäktige utser bland fullmäktiges ledamöter en ordförande och två vice ordföranden för den fasta beredningen, vilka tillika utgör presidium.

Fullmäktige utser ordförande och eventuella vice ordföranden för tillfälliga beredningar, vilka tillika utgör presidium.

I presidiernas uppdrag ingår avstämningar med kommunfullmäktiges presidium.

Commented [ML57]: Detta är ett tillägg mot nuvarande för att tydliggöra presidiernas uppgifter.

BEREDNINGENS ARBETE

53 § Beredningens ordförande leder mötena och ansvarar för upplägget av beredningens arbete. Mötesplaneringen sker i samråd med förste och andre vice ordföranden.

En fullmäktigeberedning får från kommunens styrelse, nämnder, anställda och övriga sakkunniga begära in de upplysningar och yttranden som behövs för att beredningen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Commented [ML58]: I nuvarande arbetsordning finns en egen paragraf som heter *Rätt att kalla sakkunnig* (§44). Vårt förslag är att den ingår i denna skrivelse.

Detta påverkar inte innebörden i paragrafen.

Fullmäktigeberedningarna får i övrigt själva utifrån de formella förutsättningarna och det uppdrag som fullmäktige ger utforma arbetsformer och arbetssätt.

BESLUT OM OFFENTLIGA SAMMANTRÄDEN

54 § En fullmäktigeberedning har rätt att besluta om att dess sammanträden ska vara offentliga vid särskilda tillfällen.

INITIATIVRÄTT I FULLMÄKTIGE

55 § En fullmäktigeberedning har rätt att initiera överläggning i fullmäktige kring aktuella frågor inom beredningens område. Vid dessa överläggningar äger ledamöter och ersättare i beredningar rätt att delta.

TIDPUNKT FÖR SAMMANTRÄDE, KALLELSE OCH ANTECKNINGAR

56 § Beredningen sammanträder på tid och plats som beredningen beslutar. Kallelsen skickas elektroniskt till varje ledamot minst en vecka före sammanträdesdagen. Beredningen ska föra anteckningar.

ADMINISTRATIVT STÖD

57 § Fullmäktigeberedningar har tillgång till administrativt stöd.

Commented [LR59]: I nuvarande arbetsordning står även följande med:

En fullmäktigeberedning äger rätt att anordna utfrågning med ansvariga. Till sådan utfrågning kan allmänheten inbjudas att närvara och få möjlighet att ställa frågor och delta i diskussionen.

Vi bedömer att detta inte bör stå med tanke på beredningens uppgift. Beredningen har fortfarande möjlighet att kalla och inhämta upplysningar, se § 53.

Commented [ML60]: I nuvarande arbetsordning står följande:

Vid dessa överläggningar äger också ersättare rätt att delta.

Här har vi gjort ett förtydligande att detta avser både ledamöter och ersättare, dvs så det hanteras idag.

Commented [ML61]: Här har vi gjort ett tillägg utifrån hur det hanteras idag.

ARBETSORDNING

FÖR

HÄRRYDA KOMMUNS
KOMMUNFULLMÄKTIGE

OCH

FULLMÄKTIGEBEREDNING

*Gällande från den 26 mars 2020
Fastställd av kommunfullmäktige den
26 mars 2020, § 46*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ARBETSORDNING FÖR HÄRRYDA FULLMÄKTIGE	4
LEDAMÖTERNA	4
§ 1 Antal ledamöter och ersättare (5 kap. 5 och 8 §§ KL samt 4 kap. 16 och 17 §§ vallagen [2005:837])	4
§ 2 Ordförande och vice ordförande, fullmäktiges presidium, (5 kap. 11 § KL).....	4
§ 3 Ledamots avbrott i tjänstgöring och inställelse under pågående sammanträde (5 kap. 19 och 20 §§ KL) ..	4
§ 4 Ersättare (5 kap. 17 § KL).....	5
VALFRÅGOR	5
§ 5 Valberedning (5 kap. 26 och 29 §§ KL).....	5
TILLKÄNNAGIVANDE, KALLELSE SAMT TIDPUNKT FÖR SAMMANTRÄDE	5
§ 6 Tillkännagivande av sammanträde samt kallelse (5 kap. 13 och 15 §§ KL).....	5
§ 7 Tidpunkt för sammanträdena (5 kap. 12 § första stycket KL).....	6
§ 8 Extra sammanträde (5 kap. 12 § andra stycket KL).....	6
§ 9 Inställande av eller ändring av dag och tid för sammanträde	6
§ 10 Förlängning eller fortsatt sammanträde	6
§ 11 Deltagande på distans (5 kap. 16 § KL).....	6
SAMMANTRÄDET	7
§ 12 Ordningen vid sammanträden (5 kap. 43 § KL).....	7
§ 13 Upprop	7
§ 14 Föredragningsordning (5 kap. 33 och 52 §§ KL)	7
§ 15 Talarordning	7
§ 16 Yttranderätt vid sammanträdet (5 kap. 32 och 40 §§ KL).....	7
§ 17 Yrkanden (5 kap. 53 § KL)	8
§ 18 Om skyldighet att lämna upplysningar vid sammanträdet (5 kap. 41 § KL).....	8
§ 19 Ordförandens rätt att vägra lägga fram förslag (5 kap. 57 § KL)	8
§ 20 Rätten att avstå från deltagande i beslut (4 kap. 25 § KL).....	9
§ 21 Omröstningar (5 kap. 53-56 §§ KL).....	9
§ 22 Reservation (4 kap. 27 § KL).....	9
§ 23 Bordläggning och återremiss (5 kap. 50 och 51 §§ KL)	9
§ 24 Jäv (5 kap. 47 § KL).....	10
PROTOKOLL	10
§ 25 Protokoll (5 kap. 65 samt 5:67 och 68 §§ KL).....	10
§ 26 Sekreterare	10
§ 27 Justering av protokoll (5 kap. 69 § KL)	10
§ 28 Tillkännagivande om justering (8 kap. 12 § KL).....	11
§ 29 Expediering	11
ÄRENDEN	11
§ 30 Rätt att väcka ärende (5 kap. 22 § KL)	11
§ 31 Medborgarförslag	11
§ 32 Beredning av ärenden (5 kap. 28 och 32 §§ KL).....	12
§ 33 Beredning av ärenden om prövning av ansvarsfrihet och anmärkning (5 kap 24 och 32 §§ samt 9 kap. 35 § KL)	12
§ 34 Hur ärenden avgörs (5 kap. 52-56 §§ KL).....	13
MOTIONER, INTERPELLATIONER OCH FRÅGOR	13
§ 35 Motioner (4 kap. 19 § KL).....	13
§ 36 Om behandlingen av motioner (5 kap. 35 § KL)	13
§ 37 Interpellationer (5 kap. 59-63 §§ KL).....	14
§ 38 Frågor (5 kap. 59 § och 61 § första stycket jml 5 kap. 62-64 §§ KL)	14
ÅRLIGA HÄNDELSER	15
§ 39 Allmänhetens frågestund.....	15
FULLMÄKTIGEBEREDNING	16
§ 40 Fast beredning (3 kap. 2 § KL)	16
§ 41 Tillfälliga beredningar	16

§ 42 Ledamöter, mandatperiod och närvarorätt	16
§ 43 Presidium	16
§ 44 Rätt att kalla sakkunnig.....	16
§ 45 Rätt att anordna utfrågning och beslut om offentliga sammanträden.....	16
§ 46 Rätt att initiera debatter i fullmäktige och att begära upplysningar.....	17
§ 47 Beredningens arbete.....	17
§ 48 Tidpunkt för sammanträde, kallelse och anteckningar.....	17
§ 49 Administrativt stöd	17
KOMMUNFULLMÄKTIGES PRESIDUM	18
§ 50 Uppgift.....	18
§ 51 Arbetsformer	18

ARBETSORDNING FÖR HÄRRYDA FULLMÄKTIGE

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning. Hänvisningar inom parentes avser relevanta paragrafer i kommunallagen (2017:725), KL, för respektive bestämmelse.

LEDAMÖTERNA

§ 1 Antal ledamöter och ersättare (5 kap. 5 och 8 §§ KL samt 4 kap. 16 och 17 §§ vallagen [2005:837])

Fullmäktige har 51 ledamöter.

Fullmäktige ska ha så många ersättare som utgörs av högst hälften av antalet platser som varje parti får i kommunen. Om andelen ersättare av de platser som ett parti fått utgör ett brutet tal, ska detta avrundas till närmast högre hela tal. För ett parti med en eller två ledamöter i kommunfullmäktige kommer alltid två ersättare att utses..

§ 2 Ordförande och vice ordförande, fullmäktiges presidium, (5 kap. 11 § KL)

Fullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande som tillsammans utgör fullmäktiges presidium.

Ordförandena väljs för fyra år räknat från och med första sammanträdet med det nyvalda fullmäktige valåret.

Till dess presidievalen förrättats utövas ordförandeskapet av den som varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten). Har två eller flera ledamöter lika lång tjänstgöringstid som ledamot ska den äldste av dem vara ålderspresident. Denne tjänstgör också om samtliga ordförande är förhindrade att delta i sammanträde.

Avgår ordföranden eller vice ordförande från sin presidiepost bör fullmäktige så snart det kan ske välja en ny ordförande eller vice ordförande för återstoden av tjänstgöringstiden.

§ 3 Ledamots avbrott i tjänstgöring och inställelse under pågående sammanträde (5 kap. 19 och 20 §§ KL)

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträdet.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde eller till ett fortsatt sammanträde bör, när han/hon finner lämpligt, träda in och tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om ledamot infinner sig till sammanträdet efter det att uppropet avslutats ska vederbörande anmäla sig hos ordföranden, som därefter låter ledamoten träda i tjänst.

Ledamot och ersättare får inte annat än tillfälligtvis lämna sammanträdet utan att anmäla detta till ordföranden.

§ 4 Ersättare (5 kap. 17 § KL)

En ledamot eller inkallad ersättare som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller del därav ska snarast anmäla detta till sin partigrupp, som i sin tur kallar ersättare till tjänstgöring.

Ordföranden bestämmer när en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl kan inträde ske under pågående behandling av ett ärende.

VALFRÅGOR

§ 5 Valberedning (5 kap. 26 och 29 §§ KL)

På första sammanträdet med det nyvalda kommunfullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för mandatperioden.

Valberedningen består av 5 ledamöter och 3 ersättare.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium och valberedning.

Fullmäktige får hålla val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

TILLKÄNNAGIVANDE, KALLELSE SAMT TIDPUNKT FÖR SAMMANTRÄDE

§ 6 Tillkännagivande av sammanträde samt kallelse (5 kap. 13 och 15 §§ KL)

Ordföranden ska tillkännage tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Diskussionsärenden i fullmäktige som initieras från eller berör beredningarna placeras före beslutsärendena i dagordningen.

Fullmäktiges sammanträden ska tillkännages på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen.

Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas. Med kallelsen ska sändas ärendehandlingar i den omfattning som ordföranden bestämmer.

§ 7 Tidpunkt för sammanträdena (5 kap. 12 § första stycket KL)

Fullmäktige bestämmer för varje år på vilka dagar ordinarie sammanträde ska hållas. Tidpunkten för sammanträdet bestäms av ordföranden efter samråd med vice ordförandena om fullmäktige inte beslutat om detta.

Ordföranden beslutar efter samråd med vice ordförandena var fullmäktiges sammanträde ska hållas.

Första sammanträdet med det nyvalda fullmäktige det år då val av fullmäktige ägt rum i hela landet hålls senast under november på dag som avgående fullmäktige bestämt.

§ 8 Extra sammanträde (5 kap. 12 § andra stycket KL)

Extra sammanträde ska hållas om kommunstyrelsen eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs.

Begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som ska behandlas.

§ 9 Inställande av eller ändring av dag och tid för sammanträde

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in sammanträde eller ändra tiden för ett sammanträde.

Beslut enligt första stycket ska snarast meddelas varje ledamot och ersättare. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på kommunens anslagstavla

§ 10 Förlängning eller fortsatt sammanträde

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att avbryta sammanträdet och fastställa dag och tid för fortsatt sammanträde för att behandla de ärenden som återstår.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde vid senare tidpunkt än inom en vecka ska kallelse utfärdas på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka behöver någon kallelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts, om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

§ 11 Deltagande på distans (5 kap. 16 § KL)

Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 5 dagar före sammanträdet anmäla detta till fullmäktiges kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

SAMMANTRÄDET

§ 12 Ordningen vid sammanträden (5 kap. 43 § KL)

Ordföranden leder fullmäktiges sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra får ordföranden upplösa sammanträdet.

§ 13 Upprop

Vid sammanträdets början förrättas upprop av ledamöter och ersättare.

§ 14 Föredragningsordning (5 kap. 33 och 52 §§ KL)

Fullmäktige behandlar ärendena i den ordning de tillkännagetts i kallelsen. Fullmäktige får dock besluta om ändring av ordningsföljden.

Ordföranden bestämmer när ett ärende som inte har tillkännagetts ska behandlas under sammanträdet.

Fullmäktige får besluta att avbryta behandlingen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

§ 15 Talarordning

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggning får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för en replik med anledning av vad en talare anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet när begäran om att få göra inlägget framställs. Ytterligare en omgång replikskifte kan på samma villkor därefter äga rum där först den ursprunglige talaren har rätt till replik (på repliken), varpå den som inledningsvis begärde replik har rätt till en avslutande replik.

Skulle någon i sitt yttrande avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta ifrån honom ordet.

I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

§ 16 Yttranderätt vid sammanträdet (5 kap. 32 och 40 §§ KL)

Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet.

Ledamöterna i en fullmäktigeberedning får delta i överläggningen när fullmäktige under diskussionsdelen behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.

7

Den som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Kommunens revisorer och deras sakkunniga får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen eller ett ärende som berör revisorernas egen förvaltning, eller ett granskningsärende som revisorerna initierat.

Kommundirektören får delta i överläggningar i alla ärenden.

Ersättare i fullmäktige får delta i överläggningen i ett ärende som vederbörande direkt initierat genom motion, interpellation eller fråga. Ersättare får inte delta i omröstning eller avge reservation. Ersättare får inte heller framställa yrkanden eller begära votering.

§ 17 Yrkanden (5 kap. 53 § KL)

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden bekräftar genomgången med ett klubbslag.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

§ 18 Om skyldighet att lämna upplysningar vid sammanträdet (5 kap. 41 § KL)

Ordföranden kan kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och beredningarna, ledamöterna i fullmäktigeberedningarna, revisorerna och de anställda i kommunen för att lämna upplysningar.

Om fullmäktige inte beslutar något annat bestämmer ordföranden i vilken utsträckning dessa får yttra sig under överläggningarna.

Ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och i fullmäktigeberedningarna, revisorerna och de anställda i kommunen är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om fullmäktige begär det och om det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess eller jäv.

§ 19 Ordförandens rätt att vägra lägga fram förslag (5 kap. 57 § KL)

Ordföranden ska vägra att lägga fram ett förslag till beslut, om ordföranden anser att förslaget innebär att ett nytt ärende väcks.

Ordföranden får vägra att lägga fram ett förslag till beslut, om ordföranden anser att förslaget skulle leda till ett beslut som strider mot lag eller annan författning. Fullmäktige får dock besluta att förslaget ändå ska läggas fram.

§ 20 Rätten att avstå från deltagande i beslut (4 kap. 25 § KL)

En ledamot i fullmäktige har rätt att avstå från att delta i en omröstning eller i ett beslut.

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut ska anmäla detta till ordföranden innan beslutet fattas. Har ledamot inte gjort sådan anmälan anses han ha deltagit i beslutet om fullmäktige fattar beslut genom acklamation.

§ 21 Omröstningar (5 kap. 53-56 §§ KL)

När omröstningar genomförs biträds ordföranden av de två ledamöter som har utsetts att justera protokollet.

Voteringspropositionen ska godkännas av fullmäktige innan en omröstning genomförs.

Vid omröstning avger ledamöterna sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppopslistan.

Ordföranden avger alltid sin röst sist. Ordföranden är alltid skyldig att rösta när det behövs för att ett ärende ska kunna avgöras.

När omröstningen är avslutad, bekräftar ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inga röster avges. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget. Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

§ 22 Reservation (4 kap. 27 § KL)

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Ledamoten bör redan vid mötet meddela eventuell avsikt att avge skriftlig motivering. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

§ 23 Bordläggning och återremiss (5 kap. 50 och 51 §§ KL)

Ett ärende ska bordläggas eller återremitteras, om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna begär det.

För bordläggning eller återremiss i fråga om val eller om ärendet tidigare bordlagts eller återremitterats på begäran av en minoritet krävs dock enkel majoritet.

Ett beslut om återremiss ska motiveras.

Ett bordlagt ärende ska behandlas på fullmäktiges nästa sammanträde om fullmäktige inte beslutar något annat.

§ 24 Jäv (5 kap. 47 § KL)

En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv, ledamotens make, sambo, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående.

PROTOKOLL

§ 25 Protokoll (5 kap. 65 samt 5:67 och 68 §§ KL)

Vid sammanträden skrivs protokoll på ordförandens ansvar.

Protokollet ska för varje ärende redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och resultaten av dem,
4. vilka beslut som har fattats,
5. vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar, och
6. vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

I protokollet ska anges vilka interpellationer och frågor som har ställts och vilka som har besvarats.

§ 26 Sekreterare

Vid fullmäktiges sammanträden ska sekreterare finnas.

§ 27 Justering av protokoll (5 kap. 69 § KL)

Ordföranden bestämmer tid och plats för justering av protokollet. Tiden ska tillkännages vid fullmäktiges sammanträde. Sedan uppropet har förrättats väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet. Avlägsnar sig någon av dessa ledamöter från sammanträdet ska fullmäktige välja annan ledamot för justering av återstående ärenden.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingen som ordföranden lett.

Protokollet ska vara justerat senast fjorton dagar efter sammanträdet.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den.

§ 28 Tillkännagivande om justering (8 kap. 12 § KL)

Senast andra dagen efter det att protokollet har justerats ska justeringen tillkännas på anslagstavlan. Av tillkännagivandet ska det framgå var protokollet finns tillgängligt samt vilken dag det har tillkännagetts. Tillkännagivandet får inte tas bort från anslagstavlan före överklagandetidens utgång enligt 13 kap. 5 § första stycket KL.

§ 29 Expediering

Så snart fullmäktiges protokoll justerats ska det göras tillgängligt på kommunens hemsida samt tillställas de av kommunens revisorer och ledamöterna i fullmäktige och kommunstyrelsen som begärt kopia.

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

ÄRENDEN

§ 30 Rätt att väcka ärende (5 kap. 22 § KL)

Ärenden i fullmäktige får väckas av

- en nämnd,
- en ledamot genom motion,
- en revisor, om ärendet gäller förvaltning som har samband med revisionsuppdraget eller om ärendet gäller granskningen,
- en fullmäktigeberedning,
- styrelsen i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL, om fullmäktige har beslutat det för särskilda fall.

Ärenden i fullmäktige får även väckas genom medborgarförslag och folkinitiativ enligt 8 kap. 1 och 2 §§ KL.

§ 31 Medborgarförslag

Den som är folkbokförd i kommunen får väcka ärende i fullmäktige (medborgarförslag). Detsamma gäller unionsmedborgare som avses i 1 kap. 5 § andra stycket KL. Ett medborgarförslag ska vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer. Namnförtydligande, adress och telefonnummer ska anges.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma medborgarförslag.

Ett medborgarförslag väcks genom att det lämnas in till antingen kommunens kansli eller direkt till fullmäktiges presidium på fullmäktiges sammanträde.

Ett medborgarförslag kan bara behandlas i sak i fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde.

Fullmäktige kan i vissa fall överlåta till kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta i ärendet. Förslagsställaren ska i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Om fullmäktige har överlåtit ärendet till en nämnd gäller inte följande bestämmelser som avser handläggningen i fullmäktige.

Medborgarförslaget ska om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att medborgarförslaget väcktes.

När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

§ 32 Beredning av ärenden (5 kap. 28 och 32 §§ KL)

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska remitteras.

Kommunstyrelsen ska alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning. Kommunstyrelsen ska lägga fram förslag till beslut i ett ärende om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

Fullmäktige får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning. Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet får fullmäktige också utan ytterligare beredning besluta att den förtroendevaldes uppdrag ska återkallas enligt 4 kap. 9 § KL.

§ 33 Beredning av ärenden om prövning av ansvarsfrihet och anmärkning (5 kap 24 och 32 §§ samt 9 kap. 35 § KL)

Kommunfullmäktiges ordförande bereder i samråd med övriga presidieledamöter frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

Beredningen av ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning omfattar att:

- inhämta yttrande över anmärkning som framställts i revisionsberättelse och i granskningsrapport från lekmannarevisor samt över revisorernas uttalande att ansvarsfrihet inte tillstyrks
- lämna förslag till fullmäktiges beslut i ansvarsfrågan samt vid behov förslag till beslutsmotivering
- lämna förslag till fullmäktiges beslut om en av revisorerna riktad anmärkning även ska riktas från fullmäktige, med förslag till motivering
- lämna förslag om fullmäktige ska rikta egen anmärkning, med förslag till motivering. 12

Årsredovisning ska godkännas innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet.

§ 34 Hur ärenden avgörs (5 kap. 52-56 §§ KL)

Ordföranden ska se till att bara sådana ärenden avgörs som har tillkännagetts enligt § 6 i denna arbetsordning.

Ett brådskande ärende får dock avgöras om samtliga närvarande ledamöter beslutar det.

När överläggningen avslutats lägger ordföranden fram förslag till beslut.

Förslagen ska utformas så, att de kan besvaras med ja eller nej. Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och bekräftar beslutet med ett klubbslag, om inte omröstning begärs.

Om omröstning begärs, ska den ske öppet utom i ärenden som avser val.

Utgången bestäms genom enkel majoritet, om inte något annat anges i kommunallagen eller annan författning.

Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. I ärenden som avser val fattas beslutet dock genom lottning.

MOTIONER, INTERPELLATIONER OCH FRÅGOR

§ 35 Motioner (4 kap. 19 § KL)

En motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot.

En motion väcks genom att den lämnas in till kommunkansliet eller lämnas in vid ett sammanträde med fullmäktige. En motion ska lämnas in senast tre veckor före det möte i fullmäktige då den är avsedd att behandlas för första gången. Vid detta tillfälle ska motionären ges tillfälle att kortfattat föredra den för fullmäktige.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

§ 36 Om behandlingen av motioner (5 kap. 35 § KL)

Fullmäktige beslutar om remiss av motioner.

En motion ska om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid ska detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskryva motionen från vidare handläggning eller besluta om fortsatt beredning.

Vid första fullmäktigesammanträdet varje år ska redovisas vilka motioner som är obesvarade.

Kommunstyrelsen har rätt att remittera en motion som avser en principiell fråga till en fullmäktigeberedning.

§ 37 Interpellationer (5 kap. 59-63 §§ KL)

Vill ledamot eller tjänstgörande ersättare ställa en interpellation gäller, utöver vad som stadgas enligt lag, följande:

- En interpellation ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot. Den ska lämnas in till kommunkansliet sju (7) arbetsdagar före den sammanträdesdag den är avsedd att framställas. Interpellanten ska ges tillfälle att föredra interpellationen.
- Interpellationer får ställas av ledamöterna och tjänstgörande ersättare och riktas till kommunstyrelsens ordförande, ordföranden i en fullmäktigeberedning, ordföranden i nämnder, kommunens bolag och stiftelser.
- En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då den ställdes.
- Ett svar på interpellationen ska vara skriftligt. Interpellanten bör få del av svaret senast dagen före den sammanträdesdag då svaret ska lämnas.
- Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde ska tas in i kallelsen.
- Den förtroendevalde, till vilken en interpellation har ställts, får överlämna till annan ledamot att besvara interpellationen.
- En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen när svaret behandlas.
- En interpellation som inlämnats före kallelsens utsändande bifogas om möjligt kallelsen. I annat fall utdelas den vid fullmäktiges sammanträde.

§ 38 Frågor (5 kap. 59 § och 61 § första stycket jml 5 kap. 62-64 §§ KL)

Vill ledamot eller tjänstgörande ersättare ställa en fråga gäller vad som sägs i § 35 i denna arbetsordning avseende interpellationer också för frågor i tillämpliga delar. Dock gäller följande undantag:

- Svaret på frågan behöver inte vara skriftligt.
- En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.
- I en debatt med anledning av frågan får endast den som ställt frågan och den tillfrågade delta.

ÅRLIGA HÄNDELSER

§ 39 Allmänhetens frågestund

Minst tre gånger per år ska kommunmedborgarna beredas möjlighet att ställa frågor till fullmäktiges ledamöter. Ett av dessa tillfällen kan vara allmänhetens frågestund angående årsredovisningen.

Inbjudan till och information om frågestunden ska spridas i god tid före det fullmäktigesammanträde där allmänhetens frågestund förekommer.

Frågestunden pågår under högst 30 minuter.

Frågorna ska vara av allmän karaktär och om sådant som fullmäktige normalt behandlar. De ska formuleras så att de kan besvaras direkt på mötet. Frågor som berör enskilda personliga förhållanden får inte ställas. Fullmäktiges ordförande avgör vem som ska besvara frågan.

FULLMÄKTIGEBEREDNING

---

§ 40 Fast beredning (3 kap. 2 § KL)

Fullmäktige har en fast beredning, *Framtidens välfärd och samhällsutveckling*. Beredningen ska ha ett långsiktigt perspektiv och helhetssyn på samhället och välfärden.

Beredningen Framtidens välfärd och samhällsutveckling har till uppgift att

- utifrån behovet av framtidens välfärd och samhällsutveckling göra omvärldsbevakning, ta fram rapporter och analyser som underlag till fullmäktige samt löpande utvärdera vision, övergripande mål och inriktningar
- bereda ärenden på uppdrag av kommunfullmäktige

§ 41 Tillfälliga beredningar

Fullmäktige får inrätta tillfälliga beredningar för beredning av ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden som ska avgöras av fullmäktige.

§ 42 Ledamöter, mandatperiod och närvarorätt

Antalet ledamöter i den fasta beredningen ska vara 21.

Fullmäktige bestämmer för varje tillfälle antalet ledamöter i en tillfällig beredning samt mandatperiod för denna.

Den fasta beredningens mandatperiod sammanfaller med fullmäktiges mandatperiod.

Fullmäktiges presidium har närvarorätt i beredningar.

§ 43 Presidium

Fullmäktige utser bland fullmäktiges ledamöter en ordförande och två vice ordföranden för den fasta beredningen, vilka tillika utgör presidium. Fullmäktige utser ordförande och eventuella vice ordföranden för tillfälliga beredningar, vilka tillika utgör presidium.

§ 44 Rätt att kalla sakkunnig

Beredningarna äger att som biträde kalla sakkunnig.

§ 45 Rätt att anordna utfrågning och beslut om offentliga sammanträden

En fullmäktigeberedning äger rätt att anordna utfrågning med ansvariga. Till sådan utfrågning kan allmänheten inbjudas att närvara och få möjlighet att ställa frågor och delta i diskussionen.

En fullmäktigeberedning har rätt att besluta om att dess sammanträden ska vara offentliga vid särskilda tillfällen.

§ 46 Rätt att initiera debatter i fullmäktige och att begära upplysningar

En fullmäktigeberedning har rätt att initiera debatter i fullmäktige kring aktuella frågor inom beredningens område. Vid dessa debatter äger också ersättare rätt att delta i debatten.

En fullmäktigeberedning får från kommunens styrelse, nämnder och anställda begära in de upplysningar och yttranden som behövs för att beredningen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

§ 47 Beredningens arbete

Beredningens ordförande leder mötena och ansvarar för upplägget av beredningens arbete.

Mötesplaneringen sker i samråd med förste och andre vice ordföranden.

Fullmäktigeberedningarna får i övrigt själva utifrån de formella förutsättningarna och det uppdrag som fullmäktige ger utforma arbetsformer och arbetssätt.

§ 48 Tidpunkt för sammanträde, kallelse och anteckningar

Beredningen sammanträder på tid och plats som beredningen beslutar.

Kallelse ska tillställas varje ledamot minst en vecka före sammanträdesdagen.

Beredningen ska föra anteckningar.

§ 49 Administrativt stöd

Fullmäktigeberedningar har tillgång till administrativt stöd.

KOMMUNFULLMÄKTIGES PRESIDIUM

---

§ 50 Uppgift

Kommunfullmäktiges presidium har till uppgift att

- planera fullmäktiges arbete och aktiviteter exklusive beslutsärendena, bland annat genom att förbereda och planera för debatter, informationer och diskussionsfrågor till fullmäktiges sammanträden,
- för fullmäktiges räkning följa demokratifrågor och målen för god ekonomisk hushållning,
- bereda förslag till budget för revisorerna,
- vid behov föreslå tillfälliga beredningar,
- samordna de av fullmäktige inrättade fasta och tillfälliga beredningarna,
- i övrigt fullgöra de uppdrag som fullmäktige beslutar om.

§ 51 Arbetsformer

Kommunfullmäktiges presidium sammanträder en gång i månaden, undantaget juli- augusti, på tid och plats som presidiet beslutar.

Kommunfullmäktiges presidium ska föra anteckningar.